

Белешка са састанка
Стручне групе Координационог тела за израду и праћење спровођења
Плана имплементације Гаранције за младе

28. септембар 2026. године

Палата Србија, сала 368, III спрат, Београд

Дана 28. септембра 2026. године одржан је састанак Стручне групе Координационог тела за израду и праћење спровођења Плана имплементације Гаранције за младе, током ког је представљен Предлог плана имплементације Гаранције за младе за период од 2027. до 2029. године (у даљем тексту: Предлог плана), са посебним освртом на новине и унапређења у односу на претходни план, као и на питања значајна за припрему пуне имплементације Гаранције за младе на територији целе Републике Србије од 1. јануара 2027. године.

Састанак је организовало Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП).

Због спречености Зорана Мартиновића, в.д. помоћника министра за рад и запошљавање који руководи Стручном групом, састанак Стручне групе је водила Драгица Ивановић, шеф Одсека за активну политику запошљавања, која је известила да састанку присуствују представници Стручне групе Координационог тела, као и да су у складу са Одлуком о оснивању Координационог тела за израду и праћење спровођења Плана имплементације Гаранције за младе, на састанак Стручне групе позвани партнери са пројеката који су пружали или пружају подршку у спровођењу Гаранције за младе, (Међународна организација рада (МОР), пројекат „Знањем до посла - Е2Е”, UN Women и пројекат техничке подршке ИПА 2020) као и представници органа који су важни за успостављање интероперабилности различитих система ради праћења статуса младих у Гаранцији за младе и извештавања о резултатима спровођења Гаранције за младе у складу са ЕМКО индикаторима (Пореске управе и Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО)).

У уводном делу Драгица Ивановић из МРЗБСП је истакла да је Гаранција за младе део Реформске агенде и да постоји обавеза да се Предлог плана, до 30. септембра 2026. године, достави Европској комисији на мишљење. Предлог плана је припремљен уз учешће и прилоге чланова Стручне групе. Посебно је указано да финансијски оквир још увек није коначно утврђен, имајући у виду да Закон о буџету за 2027. годину није усвојен, те да ће се у овој фази поштовати утврђени буџетски лимити, уз могућност накнадних корекција и допуна Предлога плана уколико буду обезбеђена додатна средства за спровођење Гаранције за младе. Истакнуто је да је планирано усвајање Предлога плана до краја 2026. године, имајући у виду да од 1. јануара 2027. године почиње пуна примена Гаранције за младе на територији Републике Србије.

Милица Јаначковић, експерт ангажована на припреми Предлога плана, представила је основну структуру и кључна унапређења Предлога плана у односу на претходни период. Указала је на значај Гаранције за младе за укључивање младих у запошљавање, образовање и обуке, као и на потребу да се активности посматрају као међусобно повезан процес, уз трансверзалне покретаче који обезбеђују његово функционисање.

У делу који се односи на фазу мапирања и рану интервенцију истакнут је значај расположивих података, даљих анализа и праћења младих чији статус и исход након укључивања нису у потпуности познати. Ирма Лутовац представила је резултате мапирања релевантних актера и

пружалаца услуга спроведеног уз подршку пројекта техничке помоћи ИПА 2020. Истакнут је значај коришћења резултата мапирања у планирању локалних партнерстава и мреже услуга, као и потреба за даљим јачањем капацитета, посебно мањих локалних самоуправа.

Указано је и на значај ране интервенције, укључујући развој система за превенцију раног напуштања образовања, јачање система каријерног вођења и саветовања, развој мреже тренинг центара, као и подршку локалним иницијативама и програмима омладинског рада, активизма и волонтеризма.

Тања Радосевић из Министарства просвете истакла је да су активности у овој области добро препознате у Предлогу плана и указала на активности у области предшколског образовања, превенције раног напуштања образовања и развоја тренинг центара. Др Весна Фабиан из Канцеларије за дуално образовање и НОК указала је на активности у области образовања одраслих, признавања претходног учења и развоја портала за каријерно вођење и саветовање.

У дискусији о раном напуштању образовања Јован Протић из Међународне организације рада представио је резултате истраживања о дејем раду, као једног од узрока напуштања образовања и указао на потребу за даљим разматрањем мера превенције. Тања Радосевић је навела активности Министарства просвете у овој области, док је Драгица Ивановић предложила израду анализе узрока раног напуштања образовања и замолила присутне донаторе да размотре могућност да подрже израду ове анализе. Борис Милановић из Министарства за европске интеграције информисао је присутне о подршци у оквиру ИПА 2024.

Посебна пажња посвећена је наставку рада на досезању до младих који нису у контакту са институцијама и услугама. Истакнуто је да се од 1. јануара 2027. године прелази са пилотирања на пуну примену Модела за досезање и активацију NEET младих који се налазе ван система, а који је ревидиран на основу искустава из пилотирања. Примена Модела у спровођењу активности досезања је важна како због методолошке уједначености у спровођењу ове активности на подручју целе Србије, тако и због концептуалног решења које Модел доноси, а које подразумева да досезање не обухвата само први контакт и информисање, већ и изградњу поверења, мотивацију, активирање и постепено укључивање младих у даљу подршку.

У оквиру фазе пилотирања идентификовани су изазови у погледу неповерења младих у институције, недостатка информација и података о неактивним младим особама, ограничених капацитета локалних актера, омладинских радника и организација цивилног друштва (ОЦД), као и недовољна информисаност институција на локалу о Гаранцији за младе и недовољне међусекторске сарадње. У наредном периоду фокус ће бити на јачању капацитета омладинског сектора, развоју интегрисаних локалних услуга и механизма упућивања, професионализацији омладинског рада и успостављању омладинских простора.

Драгица Ивановић предложила је да се јачање капацитета ОЦД за реализацију активности досезања настави и у 2027. години, а једна од могућности коју је потребно продискутовати је да ли Министарство туризма и омладине (МТО) има могућности и средства да распише јавни позив намењен ОЦД који би садржао и активности досезања, у ком случају би пројекат „Знањем до посла - E2E” евентуално могао да унапреди програм обуке према ревидираном Моделу и организује обуке за изабране ОЦД за рад по том моделу, али и на тему упознавања са Гаранцијом за младе. Обука би била намењена омладинским радницима из ОЦД и саветницима који раде са младима из Националне службе за запошљавање (НСЗ).

Ивана Антонијевић, вд помоћника министра за омладину навела је да су јачање капацитета омладинског сектора за досезање и укључивање младих ван система, као и развој локалних капацитета и омладинских простора, препознати Стратегијом за младе и Акционим планом за период 2026–2028. године. Такође, истакла је да је планирано да додатна средства буду опредељена за активности досезања, а да ће вид подршке ради јачања капацитета ОЦД зависити од њихових потреба које саме организације буду исказале. Поред тога, замолила је представнике ИПА јединице МРЗБСП да информишу чланове Стручне групе Координационог тела о процесу у вези са отвореним јавним позивом за техничку подршку за Гаранцију за младе (Изградња капацитета система управљања и контроле и партнера који спроводе оперативни програм), наглашавајући значај овог уговора за успешну пуну имплементацију програма. Из ИПА јединице МРЗБСП одговорено је да је процес поверљив и да нема простора за дељење информација на ту тему, уз напомену да су релевантне институције и јединице свакако укључене и да је о томе најбоље информисати се у сопственим ИПА јединицама чији представници учествују на састанцима Планова јавних набавки.

Ивана Антонијевић је такође замолила за појашњење ко од међународних партнера а који нису део овог Координационог тела може да присуствује овом састанку, као и на који начин се они делегирају и бирају.

Милена Јанковић представница пројекта „Знањем до посла- E2E”, информисала је присутне о досадашњој подршци пројекта у пилотирању Гаранције за младе и спремности за подршку у даљем унапређењу капацитета ОЦД за активности досезања, првенствено у делу јачања њихових капацитета за теренски рад који се у фази пилотирања показао као велики изазов. Предуслов за даљи рад са ОЦД на ову тему јесте опредељивање средстава за активности досезања на нивоу државе, како би ОЦД виделе перспективу за унапређење капацитета за досезање. Такође, пројекат E2E је спреман да подржи МРЗБСП у организацији регионалних састанака са локалним самоуправама.

Драгица Ивановић је истакла да је Модел израђен у складу са смерницама и препорукама МОР и да треба постоји један усаглашен модел досезања по коме ће се радити. Указала је да је потребно кроз регионалне састанке са локалним самоуправама сагледати да ли су заинтересоване да пруже подршку ОЦД кроз финансирање активности досезања.

С тим у вези, Ивана Антонијевић је указала да МТО, у партнерству са Сталном конференцијом градова и општина (СКГО) информисаће локалне самоуправе на тему Гаранције за младе, а да је ради координације активности на локалу предвиђено запошљавање координатора у оквиру канцеларија за младе.

Милица Борјанић, генерала секретарка КОМС истакла је значај активног учешћа младих у Гаранцији за младе, потребу за функционалном координацијом од националног до локалног нивоа, јасним улогама и одговорностима партнера, процедурама упућивања и повратног информисања, као и механизмима за обезбеђивање континуитета подршке младој особи.

На крају овог дела дискусије истакнуто је да је за пуну имплементацију Гаранције за младе неопходна континуирана координација и благовремено информисање од националног до локалног нивоа.

У делу који се односи на фазу припреме, истакнут је значај индивидуализоване подршке, профилисања младих и бољег повезивања процене њихових потреба са услугама које ће им бити доступне. Као важне новине представљени су развој нових и комплементарних услуга НСЗ, даљи

развој статистичког профилисања, дигитализација појединих услуга каријерног вођења и саветовања и различити облици подршке за постепено припремање младих за понуду.

Милан Ђуретановић из НСЗ представио је даљи развој дигиталних услуга и значај статистичког профилисања за идентификовање потреба и препрека младих у процесу укључивања на тржиште рада и њихово усмеравање на одговарајуће услуге.

Током дискусије наглашена је потреба за јачањем капацитета саветника за индивидуализован рад са младима, сарадњу са послодавцима и другим партнерима и праћење исхода.

У погледу фазе понуде, Милица Јаначковић је истакла да понуда не обухвата само мере активне политике запошљавања које спроводи НСЗ, већ и понуде других органа и институција, укључујући подршку предузетништву и самозапошљавању, пореске олакшице, наставак образовања и обуке и друге облике подршке. Наглашено је да понуда треба да буде разноврсна, флексибилна и прилагођена различитим потребама младих.

Дијана Стојковић, из Министарства привреде је указала да ово министарство на годишњем нивоу има различите програме подршке те је у том смислу потребно у Предлогу плана навести да ће се пружати финансијска подршка младима и почетницима у пословању, као и широк спектар подршке кроз различите програме, који могу да буду део понуде Гаранције за младе.

Неда Милановић из НСЗ указала је на искуства из пилот фазе и потребу прилагођавања постојећих мера, као и на потребу да се за младе који заврше обуку обезбеде адекватни путеви ка запошљавању. Као новине и унапређења мера НСЗ истакнуте су модификације мере „Стицање практичних знања” и „Приправништво за младе”, као и увођење мере „Субвенција за запошљавање младих родитеља уз флексибилне облике рада”.

Разматрана је и мера Радна активација младих са инвалидитетом, при чему је Драгица Ивановић указала да је усвојеним изменама и допунама Закона о буџетском систему, у делу давања сагласности за ново запошљавање, омогућено, поред приватног сектора, укључивање и јавног сектора у њену реализацију без обавезе за одобравање новог запошљавања у јавном сектору, као што је то до сада био случај за додатно образовање и обуке и јавне радове.

Закон о радној пракси истакнут је као значајан нормативни предуслов за обезбеђивање квалитетне понуде радне праксе у оквиру Гаранције за младе, али је његово усвајање померено за 2027. годину будући да се тренутно ради на сагледавању коментара Европске комисије на Нацрт овог закона.

Посебна пажња посвећена је пореским олакшицама као делу понуде Гаранције за младе. Драгица Ивановић указала је на неусклађеност најновијих измена Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање са старосним обухватом младих. У одредбама које се односе на пореске олакшице за новозапослена лица регистрована у програм Гаранција за младе, као изузетак од услова трајања евиденције од шест месеци код НСЗ, прописан је обухват незапослених лица до 24 године старости, док Гаранција за младе обухвата младе до 30 година. То значи да уколико послодавац жели да уз пореске олакшице запосли особу старију од 24 године та особа мора да буде на евиденцији незапослених шест месеци, док сам програм Гаранције за младе подразумева да се младој особи понуди, између осталог, посао у року од 4 месеца од пријаве на евиденцију. Истакнуто је да је потребно ово питање решити кроз измену наведених одредби у наредном периоду, како би се обухват пореских олакшица ускладио са обухватом Гаранције за младе.

У вези питања које се односило на могућност извештавања о младима регистрованим у Гаранцију за младе који су запослени уз пореске олакшице и укупним средствима која су рефундирана послодавцима у складу са наведеним прописима, представници Пореске управе појаснили су да не постоји посебна шифра за Гаранцију за младе у евидентирању овог подстицаја, већ се олакшица користи у оквиру постојећег система, уз накнадно, односно ретроактивно остваривање повраћаја у складу са прописаном процедуром. У даљем раду потребно је ово питање повезати са начином праћења понуде и обезбеђивањем података за извештавање о Гаранцији за младе.

Надаље, разматрана је интероперабилност система, односно потреба за успостављањем поузданог система размене података између НСЗ, Пореске управе, ЦРОСО, Министарства просвете и др., како би се обезбедило праћење кретања младих кроз Гаранцију за младе и извештавање у складу са ЕМСО индикаторима. Драгица Ивановић је истакла да размена података путем Excel табела, која је коришћена у пилот фази, није решење за пуну примену програма због очекиваног значајног повећања обухвата младих. Предвиђен је даљи рад на техничким и организационим решењима за интероперабилност, уз развој новог информационог система НСЗ.

У дискусији о финансијским аспектима указано је да ће коначни финансијски оквир бити прецизиран у складу са буџетским ограничењима и расположивим средствима, што ће имати непосредан утицај на обим појединих услуга и понуда у периоду 2027–2029. године.

Закључци

На крају састанка договорено је да чланови Стручне групе, ради финализације Предлога плана, доставе евентуалне допуне и прилоге о активностима из надлежности својих институција, укључујући податке о потребним средствима и изворима финансирања, најкасније до краја радног дана 29. септембра 2026. године, с обзиром на обавезу достављања Предлога плана Европској комисији на мишљење до 30. септембра 2026. године,

Кључне теме за даљи рад и отворена питања

- Финансијски оквир за спровођење Гаранције за младе – достављање и обједињавање података о потребним средствима и изворима финансирања за планиране реформе и иницијативе за период 2027–2029. године;
- Интероперабилност и размена података – дефинисање начина размене података између НСЗ, Пореске управе, ЦРОСО, Министарства просвете, Министарства привреде и других релевантних институција, имајући у виду да размена путем Excel табела није одржива за пуну примену Гаранције за младе;
- Координација и сарадња институција и партнера – даље прецизирање улога и одговорности свих актера, обезбеђивање континуиране координације и благовременог информисања од националног до локалног нивоа и организација регионалних састанака;
- Досезање до NEET младих – наставак рада на јачању капацитета ОЦД, омладинских радника, канцеларија за младе и других партнера за спровођење активности досезања на целој територији Републике Србије;

- Пореске олакшице и усклађивање са Гаранцијом за младе – даље разматрање питања у вези са неусклађеношћу старосног обухвата младих прописаног за пореске олакшице без условљавања дужином периода на евиденцији незапослених;

- Праћење исхода младих – потреба израде анализе младих који из Гаранције за младе излазе са непознатим исходом (потребна донаторска подршка) и унапређење праћења кретања младих кроз Гаранцију за младе;

- Превенција раног напуштања образовања и повезивање образовања са тржиштем рада – израда анализе узрока раног напуштања образовања, сагледавање локалних разлика и могућности за боље повезивање образовања, каријерног вођења, обука и потреба тржишта рада.

Саставни део Белешке чини списак присутних учесника састанка са потписима.

НАПОМЕНА МРЗБСП:

У вези питања Иване Антонијевић а везано за појашњење ко од међународних партнера а који нису део овог Координационог тела може да присуствује овом састанку, као и на који начин се они делегирају и бирају, одговор је садржан у уводном излагању, уз допуну да састанцима Координационог тела могу да присуствују само чланови Координационог тела. У раду Стручне групе могу да учествују, по позиву, представници других органа и организација, што је урадио Сектор за рад и запошљавање као Координатор Гаранције за младе, који сазива и организује састанке Стручне групе. На састанку није експлицитно наведена врста подршке коју су пружиле позване организације и представници пројеката јер је њихова подршка детаљно описана у Извештају о спровођењу Плана имплементације Гаранције за младе за период од 2023. до 2026. године – за 2023 и 2024. годину као и у Предлогу извештаја о спровођењу Плана имплементације Гаранције за младе за период од 2023. до 2026. године – за 2025. годину, који је прослеђен свим члановима Стручне групе дана 16. јуна 2026. године. Посебно је само апострофирана подршка Un Women у ангажовању експерта за припрему Предлога плана имплементације Гаранције за младе за период од 2027. до 2029. године будући да је подршка добијена у 2026. години.